

Nâng cao tính tích cực học tập môn Toán của sinh viên năm thứ nhất Trường Đại học Tài chính - Quản trị Kinh doanh

DINH THỊ KIM NHƯNG*
ĐỖ VĂN QUẢN**

Tóm tắt

Thông qua khảo sát ý kiến của 200 sinh viên K6 thuộc các ngành đào tạo của Trường Đại học Tài chính - Quản trị kinh doanh, bài viết là kết quả tìm hiểu về mức độ tích cực học tập và yếu tố phương pháp giảng dạy ảnh hưởng tới mức độ tích cực học tập môn Toán cao cấp của sinh viên năm thứ nhất của Trường. Kết quả nghiên cứu cho thấy, mức độ tích cực học tập môn Toán cao cấp của sinh viên năm thứ nhất tại Trường là rất thấp. Bên cạnh đó, sinh viên đồng tình với phương pháp dạy học theo nhóm giúp sinh viên tích cực học tập cao hơn nhiều so với phương pháp truyền thống là thuyết trình và giảng giải. Từ đó, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao tính tích cực học tập của sinh viên năm thứ nhất, từ đó, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo cho Nhà trường.

Từ khóa: tính tích cực học tập, môn toán, sinh viên năm thứ nhất, Trường Đại học Tài chính quản trị kinh doanh, dạy học nhóm

Summary

Through a survey of 200 students of 36th batch in University of Finance and Business Administration, the study is to assess the situation of positive learning and elements of teaching methods that influence freshmen's positive learning level in Advanced Maths. The results show that the aforementioned level stays low. In addition, students are pleased with teamwork method that promotes them to learn more actively than the traditional methods of presentation and explanation. From those findings, a number of solutions are proposed to improve freshmen's positive learning, thereby contributing to enhancing training quality of the University.

Keywords: positive learning, Maths, freshman, University of Finance and Business Administration, teamwork

GIỚI THIỆU

Để có nhiều sinh viên hăng hái tham gia vào quá trình học tập môn Toán của sinh viên năm thứ nhất là một vấn đề đặt ra cho các giảng viên giảng dạy môn Toán cao cấp tại Trường Đại học Tài chính - Quản trị kinh doanh. Bởi vì có những sinh viên đã xác định được mục tiêu rõ ràng khi bước chân vào cổng trường đại học, nhưng bên cạnh đó, cũng có không ít sinh viên chưa xác định được mục đích học tập, chưa lập được kế hoạch học tập cho bản thân, dẫn đến kết quả học tập không được như mong muốn. Vì vậy, để nâng cao tính tích cực học tập của sinh viên, thì giảng viên cần vận dụng hợp lý các phương pháp giảng dạy, đặc biệt là các phương pháp giảng dạy tích cực.

CƠ SỞ LÝ THUYẾT VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Cơ sở lý thuyết

Tính tích cực

Theo Trần Bá Hoàn và cộng sự (2003), tính tích cực là trạng thái tâm lý thể hiện thái độ tích cực đối với một công việc nào đó. Có tính tích cực sẽ giúp cá nhân chủ động và có những hoạt động nhằm tạo ra sự biến đổi, hăng hái, nhiệt tình đối với nhiệm vụ, công việc. Trong cuộc sống, tính tích cực thường sử dụng là chỉ thái độ của chủ thể trong hoạt động của mình, có thể xem như là

*., Khoa Toán tin - Trường Đại học Tài chính - Quản trị kinh doanh

Ngày nhận bài: 20/11/2019; Ngày phân biên: 20/12/2019; Ngày duyệt đăng: 23/12/2019

một biểu hiện hoặc một dấu hiệu bên ngoài của tính tích cực.

Tính tích cực học tập của sinh viên

Tính tích cực học tập có những biểu hiện gắn với các diễn biến tâm lý, sinh lý, sinh học bên trong cơ thể và những biểu hiện hành vi bên ngoài có thể dễ dàng nhận thấy bằng quan sát trực tiếp liên quan đến nỗ lực cá nhân, hứng thú say sưa với việc học, sự chủ động, sẵn sàng vượt qua các khó khăn trở ngại nhằm đạt thành tích cao trong học tập (Trần Thu Hương, 2007).

Theo chúng tôi, tính tích cực học tập của sinh viên là một phẩm chất tâm lý cá nhân của sinh viên thể hiện ở nhận thức sâu sắc ý nghĩa, tầm quan trọng về mục đích học tập, sự sẵn sàng, chủ động, nỗ lực vượt khó của sinh viên trong hoạt động học tập nhằm đạt kết quả cao đáp ứng mục tiêu, yêu cầu đào tạo của nhà trường.

Mức độ biểu hiện tính tích cực học tập của sinh viên

Theo G. I. Sukina (1973), tính tích cực hoạt động trí tuệ của học sinh được biểu hiện bởi các dấu hiệu sau: (i) Khao khát, tự nguyện tham gia trả lời các câu hỏi của giáo viên, bổ sung các câu trả lời của bạn, thích được phát biểu ý kiến của mình về vấn đề nêu ra; (ii) Hay nêu thắc mắc, đòi hỏi giải thích cặn kẽ những vấn đề giáo viên trình bày chưa đủ rõ; (iii) Chủ động vận dụng linh hoạt những kiến thức, kĩ năng đã học để nhận thức các vấn đề mới; (iv) Mong muốn được đóng góp với thầy, với bạn những thông tin mới lấy từ những nguồn khác nhau, có khi vượt ra ngoài phạm vi bài học, môn học.

G. I. Sukina (1973) còn phân biệt những biểu hiện của tính tích cực học tập về mặt ý chí như: Tập trung chú ý vào vấn đề đang học, kiên trì làm cho xong các bài tập; Không nản trước những tình huống khó khăn; Thái độ phản ứng khi chuông báo hết tiết học: tiếc rẻ, cố làm cho xong hoặc vội vàng gấp vở chữ được lên ra chơi.

Theo Trần Bá Hoàn và cộng sự (2003), tính tích cực học tập của học sinh được biểu hiện ở sự khao khát học hay nêu thắc mắc, chủ động vận dụng, sự tập trung chú ý, sự kiên trì vượt mọi khó khăn để đạt mục đích. Tính tích cực học tập được thể hiện ở các mức độ khác nhau đó là: tái hiện, tìm tòi, sáng tạo. Các tác giả đã chỉ ra tương đối đầy đủ các thành phần tâm lý của tính tích cực học tập, tuy nhiên, họ chủ yếu đi sâu nghiên cứu ở lứa

BẢNG 1: KẾT QUẢ KHẢO SÁT VỀ MỨC ĐỘ TÍCH CỰC HỌC TẬP MÔN TOÁN CAO CẤP

Đơn vị: %

TT	Mức độ tích cực học tập môn Toán cao cấp	Rất không đồng ý	Không đồng ý	Trung lập	Đồng ý	Rất đồng ý	Tổng
1	Bản thân háng hái tham vào mọi hình thức học tập	12,3	23,2	30,1	25,4	9	100
2	Bản thân hoàn thành những bài tập được giao	17,4	38,3	21,1	15,6	7,6	100
3	Đọc thêm và làm thêm các bài tập khác	25,3	41,2	22,4	10,3	0,8	100
4	Hiểu bài và trình bày lại nội dung bài học theo cách riêng của mình	19,5	17,4	32,4	20,1	10,6	100
5	Có hứng thú trong học tập môn Toán cao cấp	23,3	37,6	30,7	15,8	6,6	100

Nguyễn Thị Ngọc Huyền và cộng sự

tuổi học sinh phổ thông, chứ chưa đi sâu nghiên cứu những biểu hiện tính tích cực học tập của sinh viên.

Phương pháp nghiên cứu

Để tìm hiểu về mức độ tích cực học tập và yếu tố phương pháp giảng dạy ảnh hưởng tới mức độ tích cực học tập môn Toán cao cấp của sinh viên năm thứ nhất Trường Đại học Tài chính - Quản trị kinh doanh, nhóm tác giả khảo sát ý kiến bằng bảng hỏi trực tiếp đối với 200 sinh viên Kế toán các ngành đào tạo của Trường vào tháng 12/2018.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Biểu hiện về mức độ tích cực trong học tập môn Toán cao cấp thông qua hành vi học tập trên lớp

Kết quả khảo sát ở Bảng 1 cho thấy, mức độ tích cực học tập môn Toán cao cấp của sinh viên năm thứ nhất tại Trường là rất thấp, cụ thể tỷ lệ sinh viên hoàn thành bài tập được giao là 23,2%, còn tỷ lệ sinh viên đọc thêm và làm thêm bài tập chỉ là 18,3%. Bảng 1 cũng cho thấy, tỷ lệ sinh viên không thể hiện rõ lập trường trong việc đánh giá mức độ tích cực học tập môn Toán cao cấp là cao hơn so với các cột khác. Điều đó chứng tỏ, nhiều sinh viên chưa xác định mục tiêu rõ ràng trong việc học dẫn tới thái độ học lơ là, đối phó.

Yếu tố phương pháp giảng dạy ảnh hưởng tới mức độ tích cực trong học tập môn Toán cao cấp

Kết quả khảo sát ở Bảng 2 cho thấy, tỷ lệ sinh viên đồng tình với phương pháp dạy học theo nhóm giúp các em tích cực học tập cao hơn nhiều so với phương pháp truyền thống là thuyết trình và giảng giải.

KẾT LUẬN VÀ MỘT SỐ ĐỀ XUẤT

Kết quả nghiên cứu cho thấy, mức độ tích cực học tập môn Toán cao cấp của sinh viên năm thứ nhất tại Trường là rất thấp. Bên cạnh đó, sinh viên đồng tình với phương pháp dạy học theo nhóm giúp các em tích cực học tập cao hơn nhiều so với phương pháp truyền thống là thuyết trình và giảng giải.

Từ đó, nhóm tác giả đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao tính tích cực học tập của sinh viên năm thứ

**BẢNG 2: KẾT QUẢ KHẢO SÁT VỀ YẾU TỐ PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY
ẢNH HƯỞNG ĐẾN MỨC ĐỘ TÍCH CỰC HỌC TẬP MÔN TOÁN CAO CẤP**

Đơn vị: %

TT	Phương pháp giảng dạy ảnh hưởng tới mức độ tích cực học tập môn Toán cao cấp	Rất không đồng ý	Không đồng ý	Trung lập	Đồng ý	Rất đồng ý	Tổng
1	Giảng viên thuyết trình giúp bạn tích cực học tập	35,6	30,2	14,3	15,8	4,1	100
2	Giảng viên giảng giải ví dụ giúp bạn tích cực học tập	32,3	37,5	12,4	13,2	4,6	100
3	Giảng viên phân công nhiệm vụ nhóm	13,2	15,1	17,8	42,3	11,6	100
4	Giảng viên tổ chức học tập theo nhóm giúp bạn tích cực học tập	10,2	11,7	15,6	36,2	26,3	100
5	Giảng viên cởi mở thân thiện giúp bạn tích cực học tập	9,1	11,5	15,6	44,4	35	100

Nguồn: Nghiên cứu của nhóm tác giả

nhất, từ đó, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo cho Nhà trường, cụ thể như sau:

Đối với Nhà trường:

- Quan tâm đến cơ sở vật chất trang thiết bị để công việc giảng dạy và học tập được thuận lợi nhất. Xây dựng thư viện thêm đa dạng các loại sách tham khảo, sách bài tập, hệ thống câu hỏi, bài tập trắc nghiệm các môn Toán, giúp sinh viên có nhiều nguồn tham khảo phục vụ cho việc học tập.

- Phát động, khuyến khích các hoạt động ngoại khóa cho sinh viên, mở thêm các câu lạc bộ học nhóm để sinh viên phát huy tinh thần tự học hỏi lẫn nhau, nâng cao kỹ năng làm việc nhóm và học tập hiệu quả hơn dưới sự dẫn dắt của giảng viên bộ môn.

Đối với giảng viên:

- Căn cứ vào nội dung từng buổi học theo kịch bản và vận dụng linh hoạt việc phân bổ thời gian cho từng nội dung học tập tương ứng với phương pháp giảng dạy phù hợp. Chú trọng việc giảm thời gian thuyết trình thay bằng thời gian hoạt động nhóm phù hợp.

- Lựa chọn chủ đề thảo luận nhóm theo ứng dụng thực tiễn của môn học. Để nâng cao tính tích cực của sinh viên năm thứ nhất trong việc học tập môn Toán cao cấp, thì việc lựa chọn chủ đề thảo luận là rất cần thiết. Chủ đề thảo luận có liên quan đến ứng dụng thực tiễn của môn học luôn gây được sự phấn khởi, hào hứng đối với sinh viên. Đó là tiền đề để sinh viên tích cực tham gia vào quá trình học tập và tìm hiểu kiến thức

- Trong quá trình giảng dạy, giảng viên cần có những tác phẩm tư liệu cần thiết, nhưng bên cạnh đó cần gần gũi, chan hòa và cởi mở với sinh viên để việc học tập và tiếp thu kiến thức được thể hiện trong không khí tự nhiên và thuận lợi nhất.

- Tạo điều kiện học tập mọi lúc, mọi nơi bằng sự kết hợp hiệu quả mạng xã hội cho việc học tập. Việc hoạt động học tập theo nhóm có thể kết hợp và tận dụng thời gian ngoài giờ lên lớp bằng những ứng dụng của mạng xã hội, như: zalo, facebook... Giảng viên cần chủ động chuẩn bị chủ đề thảo luận nhóm cho từng chương và thành lập các nhóm trao đổi kiến thức về nội dung chủ đề bằng việc khai thác ứng dụng của mạng xã hội, để tận dụng được thời gian ngoài giờ lên lớp vào việc học tập.

Đối với sinh viên:

- Tham gia chuyên cần các buổi học đầy đủ và đúng giờ, vì chuyên cần (đi học đầy đủ) cũng là một yếu tố ảnh hưởng đến kết quả học tập các môn Toán của sinh viên.

- Xác định được mục tiêu học tập rõ ràng để có thái độ và ý thức học tập tốt, từ đó sinh viên sẽ biết cách phân phối, sắp xếp thời gian học tập, vui chơi, làm thêm một cách hợp lý.

- Chủ động liên hệ, tham gia một số nhóm học tập trong Trường để học hỏi trao đổi kinh nghiệm học tập lẫn nhau, tăng khả năng giải các bài tập trên lớp và kỹ năng học nhóm của bản thân.

- Tích cực hợp tác và có tinh thần trách nhiệm đối với những bài tập hoặc những chủ đề kiến thức của các môn Toán mà giảng viên giao cho. Điều đó giúp sinh viên nắm bắt được nội dung kiến thức một cách hiệu quả nhất. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. G. I. Sukina (1973). *Vấn đề hình thức nhận thức trong khoa học giáo dục* (Nguyễn Văn Diện dịch), Trường Đại học Sư phạm Hà Nội I
2. Trần Bá Hoàn, Lê Trang Định, Phó Đức Hoà (2003). *Áp dụng dạy và học tích cực trong môn Tâm lý - Giáo dục học*. Nxb Đại học Sư phạm
3. Nguyễn Bá Kim (2017). *Phương pháp dạy học môn Toán*. Nxb Đại học Sư phạm
4. Trần Thu Hương (2007). Tính tích cực học tập của sinh viên Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn. *Tap chí Tâm lý học*, số 10, tr 54-58
5. Nguyễn Thị Ngọc Xuân (2016) Phát huy tính tích cực học tập của sinh viên trong dạy học các môn tâm lý học, giáo dục học đại cương, *Tap chí Văn hóa - Giáo dục - Nghệ thuật*, số 23, tháng 09/2016
6. Millennium Project (2009). *Global Challenges for Humanity*. access to www.millennium-project.org/millennium/challenges.html [accessed May 2010]